

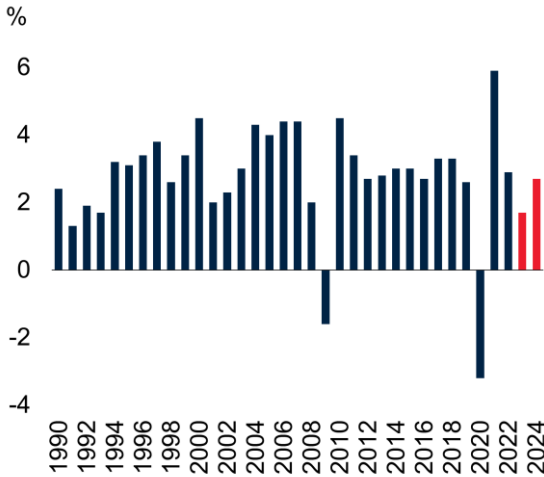
DÜNYA BANKASI "KÜRESEL EKONOMİK BEKLENTİLER, 2023" RAPORUNU YAYIMLADI

Dünya Bankası Küresel Ekonomik Büyüme Tahminini Düşürerek Resesyon Uyarısında Bulundu

Dünya Bankası'nın 2023 yılı Ocak ayında yayımladığı rapora göre, küresel ekonomi, pandemi kaynaklı durgunluktan 3 sene sonra, resesyon tehlikesi ile yavaşladı. 2023'te küresel büyümenin, %1,7'ye düşmesi, 2024 yılında %2,4 olması bekleniyor. 2023 yılı için % 1,7 beklentisi, Dünya Bankası, 2022 yılı Haziran ayı raporunda %3 idi (Tablo 1).

Son otuz yılın, 3. en düşük büyüme hızı, 2020'de pandeminin yarattığı küresel resesyonlardan ve 2009 yılı finansal krizinden sonra geliyor (Grafik A). Rapora göre, büyüme tahminlerindeki azalmanın nedeni; yüksek enflasyonun gelişmiş ekonomiler de dahil olmak üzere, dünya çapındaki para sıkılaştırmasını tetikleyerek küresel finansal koşulların kötüleşmesine neden olması, yatırımların azalması ve Rusya-Ukrayna savaşı.

A. Küresel Büyüme

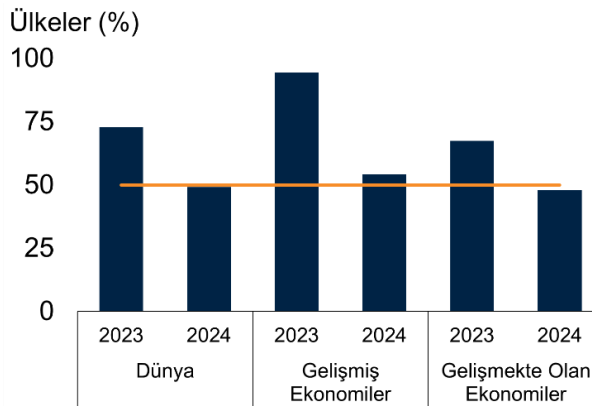
Kaynak: Dünya Bankası, BIS, Bloomberg, Haver Analytics

A.Örneklem, 37 gelişmiş, 144 gelişmekte olan ülke verisi içermektedir.

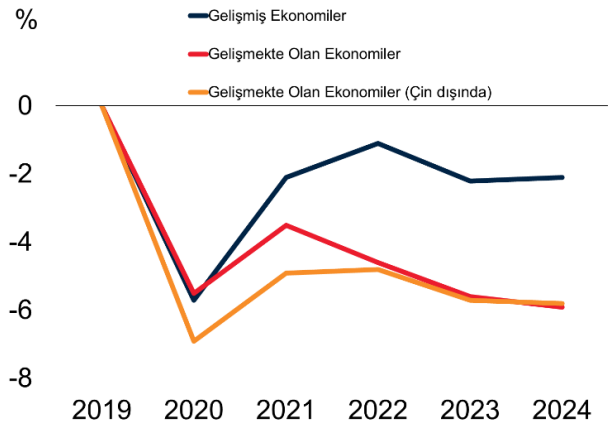
Büyüme tahminleri, 2023'te neredeyse tüm gelişmiş ekonomiler, gelişmekte olan ekonomilerin üçte ikisi, 2024'te ise tüm ülkelerin yaklaşık yarısı için düşürüldü (Şekil B). Büyüme tahminlerindeki düşüşler, küresel aktivitenin pandemi öncesi döneminden de altına düşeceğini ve bu düşüşün çoğuna gelişmekte olan ülkelerin neden olacağını gösteriyor (Şekil C).

Rapor, ABD, Euro Bölgesi ve Çin'in geçtiği zayıf dönemin sonuçlarının, yükselmekte olan piyasalar ve gelişmekte olan ekonomilerin karşı karşıya olduğu sert rüzgarları güçlendirdiğini söylüyor. Yavaş büyüme, sıkılaştırıcı para politikaları ve ağır borçluluk durumlarının kombinasyonu, yatırımları zayıflatacak, şirketlerin temerrüde düşmesini tetikleyecek gibi duruyor.

B. Büyüme Tahminleri Düşüşte Olan Ülke Payları

C. Pandemi Öncesine Göre Büyüme Deviasyonu

Kaynak: Dünya Bankası

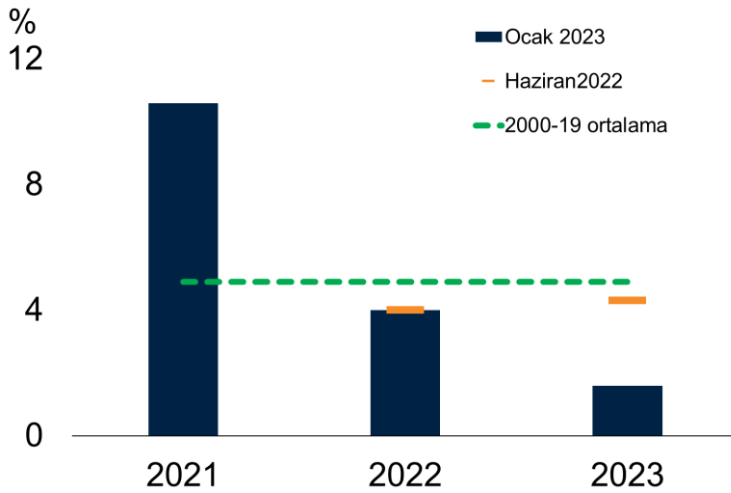
Tablo 1: REEL GSYİH

	Önceki Yıla Göre Değişim (%)					2022, Haziran Tahminlerine Göre Fark (%)		
	2020	2021	2022e	2023f	2024f	2022e	2023f	2024f
Dünya	-3,2	5,9	2,9	1,7	2,7	0,0	-1,3	-0,3
Gelişmiş Ekonomiler	-4,3	5,3	2,5	0,5	1,6	-0,1	-1,7	-0,3
ABD	-2,8	5,9	1,9	0,5	1,6	-0,6	-1,9	-0,4
Avrupa	-6,1	5,3	3,3	0,0	1,6	0,8	-1,9	-0,3
Japonya	-4,3	2,2	1,2	1,0	0,7	-0,5	-0,3	0,1
Gelişmekte Olan Ekonomiler	-1,5	6,7	3,4	3,4	4,1	0,0	-0,8	-0,3
Doğu Asya ve Pasifik	1,2	7,2	3,2	4,3	4,9	-1,2	-0,9	-0,2
Çin	2,2	8,1	2,7	4,3	5,0	-1,6	-0,9	-0,1
Endonezya	-2,1	3,7	5,2	4,8	4,9	0,1	-0,5	-0,4
Tayland	-6,2	1,5	3,4	3,6	3,7	0,5	-0,7	-0,2
Avrupa ve Orta Asya	-1,7	6,7	0,2	0,1	2,8	3,2	-1,4	-0,5
Rusya	-2,7	4,8	-3,5	-3,3	1,6	5,4	-1,3	-0,6
Türkiye	1,9	11,4	4,7	2,7	4,0	2,4	-0,5	0,0
Polonya	-2,0	6,8	4,4	0,7	2,2	0,5	-2,9	-1,5
Latin Amerika ve Karayipler	-6,2	6,8	3,6	1,3	2,4	1,1	-0,6	0,0
Brezilya	-3,3	5,0	3,0	0,8	2,0	1,5	0,0	0,0
Meksika	-8,0	4,7	2,6	0,9	2,3	0,9	-1,0	0,3
Arjantin	-9,9	10,4	5,2	2,0	2,0	0,7	-0,5	-0,5
Orta Doğu ve Kuzey Afrika	-3,6	3,7	5,7	3,5	2,7	0,4	-0,1	-0,5
Suudi Arabistan	-4,1	3,2	8,3	3,7	2,3	1,3	-0,1	-0,7
Iran, İslam Cum.	1,9	4,7	2,9	2,2	1,9	-0,8	-0,5	-0,4
Mısır, Arap Cum.	3,6	3,3	6,6	4,5	4,8	0,5	-0,3	-0,2
Güney Asya	-4,5	7,9	6,1	5,5	5,8	-0,7	-0,3	-0,7
Hindistan	-6,6	8,7	6,9	6,6	6,1	-0,6	-0,5	-0,4
Pakistan	-0,9	5,7	6,0	2,0	3,2	1,7	-2,0	-1,0
Bangladeş	3,4	6,9	7,2	5,2	6,2	0,8	-1,5	-0,7
Sahra Altı Afrika	-2,0	4,3	3,4	3,6	3,9	-0,3	-0,2	-0,1
Nijerya	-1,8	3,6	3,1	2,9	2,9	-0,3	-0,3	-0,3
Güney Afrika	-6,3	4,9	1,9	1,4	1,8	-0,2	-0,1	0,0
Angola	-5,8	0,8	3,1	2,8	2,9	0,0	-0,5	-0,3
Reel GSYİH								
Yüksek Gelir Grubu Ülkeler	-4,3	5,3	2,7	0,6	1,6	0,0	-1,6	-0,4
Orta Gelir Grubu Ülkeler	-1,2	6,9	3,2	3,4	4,3	-0,1	-0,8	-0,2
Düşük Gelir Grubu Ülkeler	1,6	3,9	4,0	5,1	5,6	0,0	-0,1	0,0
Gelişmekte Olan Ülkelere (Çin Dışında)	-3,9	5,7	3,8	2,7	3,6	1,1	-0,7	-0,4
Emtia İhracatı (Gelişmekte Olan Ülkeler)	-3,7	4,9	2,8	1,9	2,8	1,6	-0,7	-0,4
Emtia İthalatı (Gelişmekte Olan Ülkeler)	-0,4	7,6	3,6	4,1	4,8	-0,8	-0,8	-0,2
Emtia İthalatı (Gelişmekte Olan Ülkeler, Çin dışında)	-4,2	6,8	5,0	3,8	4,5	0,4	-0,7	-0,4
Dünya Ticaret Hacmi	-8,2	10,6	4,0	1,6	3,4	0,0	-2,7	-0,4
Emtia Fiyatları								
Enerji Fiyat Endeksi								
Enerji Fiyat Endeksi	52,7	95,4	151,7	130,5	118,3	7,1	4,4	7,2
Petrol fiyatı (Varil başına ABD \$)	42,3	70,4	100,0	88,0	80,0	0,0	-4,0	0,0
Enerji Dışı Emtia Fiyat Endeksi	84,4	112,0	123,7	113,7	113,0	-8,4	-7,6	-4,6

Küresel Ticaret

Dünya Bankası'na göre küresel ticarete büyüme de, 2022 yılının 2. yarısında, ekonomilerde kötüleşme ve küresel endüstriyel üretimdeki gerileme etkisi ile yavaşladı. Bu yavaşlamaya rağmen, hizmet ticareti, talep artışı ile iyileşmeye devam ederken, malların ticareti, pandemi öncesi seviyelerini aştı. Küresel tedarik zincir baskıları her ne kadar pandemi öncesi döneme göre daha yüksek olsa da, daha düşük nakliye maliyetleri, stoklarda normalleşmenin yansımaları sonucunda, 2022 yılı ortalarından itibaren hafifledi, 2023'te ise daha da azalması bekleniyor. 2022'de %4'e gerileyen küresel ticarete büyümenin, zayıflayan küresel talebi yansıtarak 2023'te %1,6'ya düşmesi bekleniyor (Şekil D).

D. Küresel Ticarete Büyüme

Kaynak: Dünya Bankası

Not: Ticaret, ihracat ve ithalat hacimlerinin ortalaması alınarak ölçülmüştür.

Küresel Yatırımlar

Gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomilerin yatırımlarında büyümenin, son 20 yıl ortalamasının altında kalacağı tahmin ediliyor. Gerçekleşecek herhangi bir olumsuz şok, küresel ekonomiyi resesyona sürükleyebilir. Küçük ekonomiler, bu tür şoklara dış ticaret ve finansmana bağımlılıkları, sınırlı çeşitlilik, yüksek borç içinde olmaları ve doğal afetlere duyarlılıkları nedeni ile daha fazla savunmasız durumdadır. Rapora göre, tarım ve yakıt sübvansiyonları gibi mevcut harcamaların yeniden yönlendirilmesi de dahil olmak üzere büyüme ve yatırımları desteklemek için acil politika önlemleri alınması gerekiyor.

Bölgesel Görünümler

Doğu Asya ve Pasifik

2021'de gerçekleşen toparlanmanın ardından Doğu Asya ve Pasifik bölgesindeki büyüme, 2022'de tahminlerin altına düşerek %3,2 oldu. Düşüş, büyük ölçüde, bölgenin GSYH'nın % 85'ine sahip olan Çin ile ilgili. Çin'in 2022 büyümesi, yine tahminlerin altına, % 2,7'ye düştü.

Bölgede ve Çin'deki ekonomik büyümenin, 2023 yılında % 4,3'e ulaşacağı tahmin ediliyor.

Avrupa ve Orta Asya

2022 yılında, Avrupa ve Orta Asya'da büyümenin keskin bir şekilde % 0,2'ye gerilediği ve 2023 yılında da değişmeyerek % 0,1'de kalacağı tahmin ediliyor. Rusya ve Ukrayna dışarda bırakıldığında ise Avrupa ve Orta Asya'da büyümenin, 2023 yılında % 2,3 olacağı düşünülüyor (Tablo 2).

Rapora göre, Türkiye'nin 2023 büyüme beklentisi de % 0,5 düşürülerek %2,7 olarak güncellendi. 2024 büyümesi ise Haziran ayı tahmini ile aynı olarak % 4 olarak sabitlendi.

Latin Amerika ve Karayipler

Büyümenin, 2024 yılındaki % 2,4'e toparlanmasından önce, 2023'te % 2,3'e düşeceği tahmin ediliyor.

Orta Doğu ve Kuzey Afrika

Büyümenin, 2023 yılında %3,5, 2024 yılında %2,7'ye düşmesi bekleniyor.

Güney Asya

Büyümenin, 2023'te % 5,5, 2024'te %5,8'e düşmesi bekleniyor.

Sub-Saharan Afrika

Büyümenin, 2023'te %3,6 2024'te % 3,9 olacağı tahmin ediliyor.

Gelişmiş Ekonomiler

Geçtiğimiz son 3 yılın ekonomik şokları, pandemi, Rusya-Ukrayna savaşı, enflasyondaki hızlı artış ve dünya genelinde uygulanan sıkılaştırıcı para politikaları- ekonomik beklentiler üzerinde kalıcı bir etkiye sahip. ABD'de, yakın tarihin en agresif para politikası sıkılaştırma uygulamalarından birinin büyümeyi keskin bir şekilde yavaşlatması bekleniyor. Euro bölgesi ise Rusya-Ukrayna savaşı ile bağlantılı enerji tedarik kesintileri ve fiyat artışları ile mücadele ediyor.

Sonuç olarak, gelişmiş ekonomilerdeki büyümenin 2022'de %2,5'ten 2023'te %0,5'e düşeceği tahmin ediliyor. Detaylı olarak bakıldığında ise Avrupa'da büyüme olmayacağını, ABD için büyümenin % 0,5, Japonya için % 0,1 olacağı tahmin ediliyor.

Dünya Bankası'ndan Öneriler

Raporda, baskı altında olan küresel ekonomi için atılması gereken bazı kritik adımlar aşağıda özetleniyor;

- İstihdam yaratmak, üretimi arttırmak için daha fazla yatırım yapılması
- İş ve ticaret yapmayı kolaylaştırıcı ortamlar için iyileştirmeler
- Özellikle yüksek borçlu, düşük gelirli ülkeler için daha fazla borç şeffaflığı ve sürdürülebilirliği
- İklim ve kalkınmanın, enerjiye ulaşımı arttıracak, düşük karbonlu enerjiye geçişi hızlandıracak şekilde entegresi
- Sınır ötesi ticareti arttırmak için daha güçlü iş birliğinin varlığı

Tablo 2: Avrupa ve Orta Asya Tahminleri

(GSYİH'da Büyüme)						2022, Haziran Tahminlerine Göre Fark (%)		
	2020	2021	2022e	2023f	2024f	2022e	2023f	2024f
Avrupa ve Orta Asya Gelişmekte Olan Ülkeler, GSYİH	-1,7	6,7	0,2	0,1	2,8	3,2	-1,4	-0,5
Kişi Başı GSYİH (ABD Dolar)	-1,9	6,7	0,3	0,2	2,6	3,2	-1,3	-0,5
Avrupa ve Orta Asya Gelişmekte Olan Ülkeler, GSYİH (Rusya, Türkiye ve Ukrayna hariç)	-2,7	6,2	3,9	1,7	3,1	0,9	-2,0	-0,5
Avrupa ve Orta Asya Gelişmekte Olan Ülkeler, GSYİH (Rusya ve Ukrayna hariç)	-1,0	8,2	4,2	2,1	3,4	1,5	-1,4	-0,4
Avrupa ve Orta Asya Gelişmekte Olan Ülkeler, GSYİH (Türkiye hariç)	-2,7	5,4	-1,1	-0,7	2,4	3,5	-1,6	-0,6
GSYİH								
Emtia İhracatçıları	-2,6	4,8	-4,0	-1,8	2,2	5,0	-1,1	-0,5
Emtia İhracatçıları (Rusya ve Ukrayna hariç)	-2,1	5,3	4,2	3,8	4,1	1,7	-0,2	0,3
Emtia İthalatçıları	-0,8	8,6	4,2	1,9	3,3	1,4	-1,5	-0,5
Orta Avrupa (Bulgaristan, Macaristan, Polonya, Romanya)	-2,9	6,5	4,5	1,1	2,7	0,8	-2,6	-1,0
Batı Balkanlar (Arnavutluk, Belarus, Bosna Hersek, Kosova, Karadağ, Kuzey Makedonya, Sırt)	-3,1	7,6	3,1	2,5	3,1	0,0	-0,6	-0,1
Doğu Avrupa (Belarus, Moldova, Ukrayna)	-3,1	3,6	-24,2	1,1	3,5	6,4	-0,8	-0,4
Kuzey Kafkaslar (Ermenistan, Azerbaycan, Gürcistan)	-5,3	6,6	6,5	3,3	3,5	3,1	0,0	0,2
Orta Asya (Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Özbekistan)	-1,3	5,1	3,9	3,9	4,3	1,5	-0,4	0,2
Rusya	-2,7	4,8	-3,5	-3,3	1,6	5,4	-1,3	-0,6
Türkiye	1,9	11,4	4,7	2,7	4,0	2,4	-0,5	0,0
Polonya	-2,0	6,8	4,4	0,7	2,2	0,5	-2,9	-1,5
Reel GSYİH								
	2020	2021	2022e	2023f	2024f	2022e	2023f	2024f
Arnavutluk	-3,5	8,5	3,5	2,2	3,4	0,3	-1,3	-0,1
Ermenistan	-7,2	5,7	10,8	4,1	4,8	7,3	-0,5	-0,1
Azerbaycan	-4,3	5,6	4,2	2,8	2,6	1,5	0,6	0,3
Belarus	-0,9	2,6	-6,2	-2,3	2,5	0,3	-3,8	0,9
Bosna Hersek	-3,1	7,5	4,0	2,5	3,0	1,3	-0,6	-0,5
Bulgaristan	-4,0	7,6	3,1	1,7	3,3	0,5	-2,6	-0,4
Hırvatistan	-8,6	13,1	6,6	0,8	3,1	2,8	-2,6	0,0
Gürcistan	-6,8	10,4	10,0	4,0	5,0	4,5	-1,5	0,0
Macaristan	-4,5	7,1	5,1	0,5	2,2	0,5	-3,3	-1,2
Kazakistan	-2,5	4,1	3,0	3,5	4,0	1,0	-0,5	0,5
Kosova	-5,3	10,7	3,1	3,7	4,2	-0,8	-0,6	0,0
Kırgızistan	-8,4	3,6	5,5	3,5	4,0	7,5	0,1	0,0
Moldova	-7,4	13,9	-1,5	1,6	4,2	-1,1	-1,1	0,0
Karadağ	-15,3	13,0	5,9	3,4	3,1	2,3	-1,3	-0,6
Kuzey Makedonya	-4,7	3,9	2,1	2,4	2,7	-0,6	-0,7	-0,5
Polonya	-2,0	6,8	4,4	0,7	2,2	0,5	-2,9	-1,5
Romanya	-3,7	5,1	4,6	2,6	4,2	1,7	-1,1	0,3
Rusya	-2,7	4,8	-3,5	-3,3	1,6	5,4	-1,3	-0,6
Sırbistan	-0,9	7,5	2,5	2,3	3,0	-0,7	-0,4	0,2
Tacikistan	4,4	9,2	7,0	5,0	4,0	7,4	1,7	-0,3
Türkiye	1,9	11,4	4,7	2,7	4,0	2,4	-0,5	0,0
Ukrayna	-3,8	3,4	-35,0	3,3	4,1	10,1	1,2	-1,7
Özbekistan	1,9	7,4	5,7	4,9	5,1	1,4	-0,4	-0,4

Kaynak: Dünya Bankası

Detaylı bilgi için:

<https://www.worldbank.org/en/publication/global-economic-prospects#downloads>